

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๖๐๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหาและบำรุงรักษารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๑๙๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีข้อเสนอแนะ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๒ ประเด็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดหาและบำรุงรักษารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษายานพาหนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙ ข้อ ๔ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดหาและบำรุงรักษารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. การซ่อมรถ

๑.๑ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องซ่อมรถ ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ รวมถึงการป้องกันการทุจริตด้วย

๑.๒ การพิจารณาซ่อมรถที่ศูนย์บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมรถซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยบริษัทตัวแทนจำหน่าย กับอยู่ซ่อมรถทั่วไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปรียบเทียบข้อดี - ข้อเสีย โดยคำนึงถึงมาตรฐานงานซ่อม เครื่องมือ อุปกรณ์ การรับประกัน อายุการใช้งานของรถ ความครอบคลุมพื้นที่บริการ ความน่าเชื่อถือ เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๓ การเบิกจ่ายเงินค่าซ่อมรถ ให้หน่วยงานผู้เบิกรับผิดชอบการวางฎีกาเบิกเงินโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกินห้าวันทำการ นับจากวันที่ได้ตรวจรับงานถูกต้อง

๑.๔ กรณีรถเกิดการชำรุดเสียหายระหว่างเดินทางไปปฏิบัติราชการ เช่น เครื่องยนต์เกิดการขัดข้องระหว่างการเดินทาง หากจำเป็นต้องซ่อมเพื่อให้รถสามารถใช้งานได้ การดำเนินการดังกล่าว ย่อมเป็นการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมายไว้ก่อน และไม่อาจดำเนินการตามปกติได้ทัน ตามข้อ ๗๔ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้เดินทางไปราชการอาจทรงจ่ายไปก่อนได้ในวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท ตามข้อ ๕๔ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ ให้ผู้เดินทางไปราชการรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ ตามแบบ ๕ ท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษายานพาหนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙

/๑.๕ กรณี...

๑.๕ กรณีการตรวจรับพัสดุ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๖๘๘ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ระยะเวลาในการตรวจรับพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๖ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำสมุดแสดงรายการซ่อมบำรุงตามแบบ ๖ ท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษายานพาหนะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. การเช่ารถ

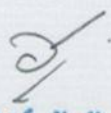
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาเช่ารถส่วนกลาง และรถประจำตำแหน่งมาใช้ในราชการแทนการจัดซื้อรถ ซึ่งการเช่ารถดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับหลักการ ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กล่าวคือ คุ่มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้ โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๕๗๙๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๗๕๑ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การเช่ารถประจำตำแหน่งขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ หนังสือกระทรวงมหาดไทยข้างต้นยังคงมีผลใช้บังคับตามข้อ ๒๕ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษายานพาหนะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เป็นหลักการให้ทุกส่วนราชการพิจารณาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า (รถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV)) มาใช้ในราชการแทนรถยนต์เดิมที่หมดอายุการใช้งานหรือที่จะต้องจัดซื้อจัดจ้างขึ้นใหม่เพื่อรองรับภารกิจใหม่หรือผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ และมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๙ เห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ เพื่อกระตุ้น สนับสนุน และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด อีกทั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบนโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน (Energy Transformation) โดยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด อาทิ การใช้รถยนต์ไฟฟ้า (EV) หรือรถยนต์ Hybrid ในภาครัฐ เพื่อรับมือวิกฤตพลังงานในระยะยาว ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาเช่ารถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

(นายอรรชัญ สัมพันธ์รัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองบริหารการคลังท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๔๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายศุภสิทธิ์ ศรีเดลีว โทร ๐๙๒-๑๒๒-๘๑๐๑

ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๖๙๓

กระทรวงมหาดไทย	
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	
วันที่	17 พ.ย. 2568
เลขรับ	47537
เวลา	

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการซ่อม
รถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการ
ซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
เลขรับ	58294
วันที่	17 พ.ย. 2568
เวลา	
จำนวน ๑ เล่ม	

ด้วย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล
แห่งหนึ่งกับพวก ทุจริตโครงการซ่อมแซมรถยนต์ส่วนกลาง ปรากฏข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่านายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลกับพวก นำเงินส่วนตัวสำรองจ่ายในการซ่อมรถยนต์ส่วนกลางไปก่อน เมื่ออยู่ดำเนินการซ่อมรถยนต์
คันดังกล่าวแล้วเสร็จ จึงได้จัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงินย้อนหลัง
และให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทำการตรวจรับ ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างการนำรถยนต์เข้าซ่อมกับศูนย์บริการ
รถยนต์แต่ละยี่ห้อเกี่ยวกับการซ่อมโดยอยู่ซ่อมรถยนต์ของเอกชนโดยทั่วไป การซ่อมลักษณะใดสามารถป้องกันการ
ทุจริตได้ดีกว่าและคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปมากที่สุด และจัดทำเป็นมาตรการหรือข้อเสนอแนะเพื่อ
ป้องกันการทุจริต

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงาน
ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชน
เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยมาตรา ๑๔๒(๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงได้ทำการศึกษาความเสี่ยง
ต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริต
และเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จากการศึกษาพบว่า

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำรถส่วนกลางเข้าซ่อมทั้งที่ศูนย์บริการรถยนต์แต่ละ
ยี่ห้อและที่อื่นทั่วไป โดยมีปัจจัยที่แตกต่างกันไปตามแต่บริบทของพื้นที่ ซึ่งแต่ละปัจจัยมีข้อดีและข้อเสียต่าง
กันไป จึงยังไม่อาจชี้ชัดลงไปได้ว่าการซ่อมรถส่วนกลางแบบใดจะสามารถป้องกันการทุจริตและเกิดความคุ้มค่า
กับการใช้งบประมาณมากกว่ากัน

/๒.องค์การ...

กลุ่มงานการจัดสรรเงินอุดหนุน และพัฒนาระบบงบประมาณ	
เลขรับ	1043
วันที่	17 พ.ย. 2568

“ข้อสั่งคดี เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น	
เลขรับ	6564
ลงวันที่	๑๗ พ.ย. ๒๕๖๘
เวลา	

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกกล่าวหาร้องเรียนใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยว่า การซ่อมรถยนต์คันที่เกิดอุบัติเหตุเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากหน่วยงานมีรถยนต์ส่วนกลางใช้เพียงคันเดียว จึงดำเนินการจัดจ้างซ่อมไปก่อน โดยนายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานขับรถยนต์ได้สำรองเงินค่าใช้จ่ายออกไปก่อน หลังจากดำเนินการซ่อมแล้วเสร็จ จึงทำการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำเอกสารหลักฐานย้อนหลัง จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบที่บังคับใช้ในขณะนั้น) กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีจำเป็นเร่งด่วนได้

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ได้มีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ “ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ต่อกระทรวงมหาดไทย โดยมีข้อเสนอแนะ ๒ ประการ ได้แก่

๑. ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต

เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณากำชับการปฏิบัติงานในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณและการป้องกันการทุจริตประกอบด้วย

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาใช้ “การเช่ารถมาใช้ในราชการ” แทนการจัดซื้อรถใหม่ โดยเฉพาะประเภทรถบรรทุก(ดีเซล) ทั้งแบบขับเคลื่อน ๒ ล้อ และแบบขับเคลื่อน ๔ ล้อ เนื่องจากผู้ให้เช่าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ผู้เช่าไม่ต้องมีรายจ่ายเพิ่มเติมอื่นใดอีกนอกจากค่าเช่าและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงทำให้เกิดความคุ้มค่าต่อการใช้งบประมาณ อีกทั้งราคาค่าเช่าได้ถูกกำหนดจากกรมบัญชีกลางชัดเจนแล้ว ไม่สามารถตกลงเช่าในราคาที่เกินกว่าที่กำหนดได้แต่อาจมีการต่อราคาลงมาให้ถูกลงได้ ทำให้ไม่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

สำนักงาน ป.ป.ช. จึงขอส่งข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก QR Code แนบท้ายหนังสือนี้

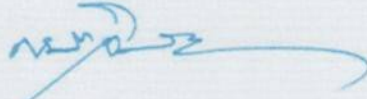
/ทั้งนี้...

“ข้อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

ทั้งนี้ หากได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว ขอให้โปรดแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช.
ทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ อินทรถาวร)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

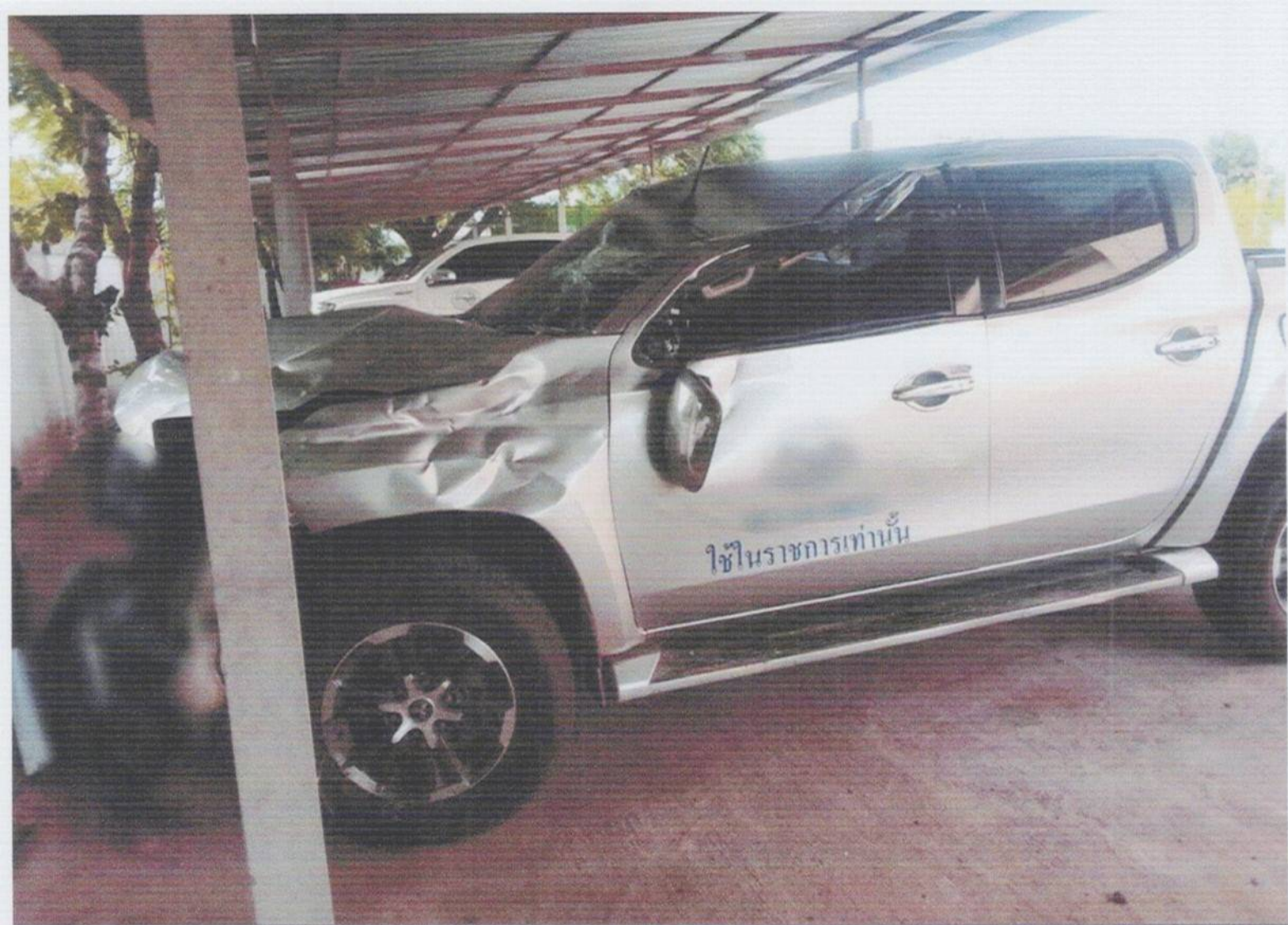
ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตฯ

สำนักมาตรฐานการเชิงรุกและนวัตกรรม

โทรศัพท์. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๗๑๕๒

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๐๓-๔

www.nacc.go.th

“ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริต
และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ
ในการซ่อมรถส่วนกลาง
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริตและความคุ้มค่า
ของการใช้งบประมาณในการซ่อมรถส่วนกลาง
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สารบัญ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. วิธีการศึกษา	๑
๔. ขอบเขตการศึกษา	๒
๕. นิยามศัพท์	๒
๖. ข้อเท็จจริง	๓
๖.๑ ข้อมูลสถิติคดีเกี่ยวกับการซ่อมรถส่วนกลางของทางราชการ	๓
๖.๒ กรณีตัวอย่างความเสี่ยงเกี่ยวกับการซ่อมรถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๖
๖.๓ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง	๘
๖.๔ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน	๑๒
๖.๕ ศูนย์บริการรถยนต์กับอู่ซ่อมรถยนต์ทั่วไป	๑๕
๖.๖ การใช้และการรักษารถส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๙
๖.๗ การเช่ารถมาใช้ในราชการ	๒๑
๗. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓๐
๘. ข้อพิจารณา	๓๑
๙. ข้อเสนอแนะ	๓๔